

POSTANOWIENIE

Dnia 20 stycznia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Bednarek (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jarosław Duś

SSN Adam Tomczyński

w sprawie obwinionego **adwokata K. S.**

po rozpoznaniu w Izbie Dyscyplinarnej

na posiedzeniu bez udziału stron w dniu 20 stycznia 2022 roku,

wniosku obrońcy obwinionego adwokata K. S. o wznowienie postępowania zakończonych postanowieniem Sądu Najwyższego – Izby Dyscyplinarnej z dnia 28 listopada 2019 roku, sygn. akt II DSI 42/19 o oddaleniu kasacji obwinionego od orzeczenia Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Adwokatury z dnia 29 września 2018 r., sygn. akt WSD [...]

na podstawie art. 547 § 1 k.p.k. w zw. z art. 544 § 2 i § 3 k.p.k. i art. 27 § 1 pkt 1 lit. b tiret 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz.U. z 2019 roku, poz. 825 ze zm.)

postanowił:

wniosek pozostawić bez rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wnioskiem z dnia 22 października 2021 roku, adw. A. M. działając w imieniu obwinionego adw. K. S. wystąpiła do Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego o wznowienie postępowania kasacyjnego zakończonych postanowieniem z dnia 28 listopada 2019 roku, w sprawie o sygn. akt II DSI 42/19. Jednocześnie wniosła o przeprowadzenie dowodu z orzeczenia ETPCz z dnia 22 lipca 2021 roku

(43447/19), na okoliczność zaistnienia przesłanek z art. 540 § 3 k.p.k. uzasadniających wznowienie postępowania.

Obrońca obwinionego wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Najwyższemu do ponownego rozpoznania złożonej kasacji.

W uzasadnieniu wniosku, wnioskodawczynie wskazała, że w dniu 22 lipca 2021 r. ETPCz rozpoznając sprawę 43447/19 wydał wyrok, w którym orzekł, że sędziowie Izby Dyscyplinarnej SN nie mają statusu sędziów, a więc stronie nie zapewniono prawa do uczciwego i rzetelnego procesu w rozumieniu art. 6 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka. Wnioskodawczynie wskazała, że Sąd Najwyższy w który orzekają sędziowie Izby Dyscyplinarnej jest sądem nienależycie obsadzonym, a więc zgodnie z art. 439 k.p.k. wydane przez niego orzeczenia nie mogą się ostać.

Zarządzeniem wydanym 2 listopada 2021 roku, wpisano sprawę do repertorium II DO.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek o wznowienie postępowania zakończony postanowieniem Sądu Najwyższego – Izby Dyscyplinarnej z dnia 28 listopada 2019 roku, sygn. akt II DSI 42/19 o oddaleniu kasacji obwinionego od orzeczenia Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Adwokatury z dnia 29 września 2018 r., sygn. akt WSD [...], jest niedopuszczalny z mocy ustawy, dlatego pozostawiony został przez Sąd Najwyższy bez rozpoznania.

Na podstawie treści z art. 544 § 2 k.p.k. w kwestii wznowienia postępowania zakończony orzeczeniem sądu apelacyjnego lub Sądu Najwyższego orzeka Sąd Najwyższy w składzie trzech sędziów. Z kolei zgodnie z art. 27 § 1 pkt 1 lit. b tiret 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz.U. z 2019 roku, poz. 825 ze zm.), do właściwości Izby Dyscyplinarnej należą sprawy rozpatrywane przez Sąd Najwyższy w związku z postępowaniami dyscyplinarnymi prowadzonymi na podstawie ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze. Mając powyższe na uwadze, w świetle obowiązujących przepisów to Izba Dyscyplinarna Sądu Najwyższego jest uprawniona do jego rozpoznania, podobnie jak i do rozpoznania

kasacji od orzeczeń dyscyplinarnych, a więc kasacji w sprawie II DSI 42/19 (art. 27 § 4 pkt 2 ustawy o Sądzie Najwyższym). Błędnie więc obrońca obwinionego skierowała wniosek o wznowienie postępowania do Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego.

Wznowienie postępowania jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, zaś przyczynami wznowienia postępowania sądowego mogą być tylko okoliczności wyraźnie uznane za powody wznowienia postępowania i określone w art. 540, 540a, 540b oraz 542 § 3 k.p.k. Tylko ujawnienie jednej z enumeratywnie wymienionych przyczyn stanowić może podstawę wznowienia postępowania.

Nie można także pominąć tego, że istotą postępowania wznowieniowego jest weryfikacja istnienia podstaw wznowienia. Sąd, na etapie wznowienia postępowania, nie rozstrzyga zatem o odpowiedzialności dyscyplinarnej obwinionego, a bada jedynie kwestię wystąpienia ustawowych przesłanek (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 października 2020 r., II DO 89/20 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 stycznia 2021 r., II DO 77/20). Co istotne, w dalszej części powyższych rozważań, postępowanie może być wznowiono z urzędu lub na wniosek, przy czym w przypadku stwierdzenia zaistnienia jednego z uchybień wymienionych w art. 439 § 1 k.p.k. postępowanie wznowia się z urzędu (art. 542 § 3 k.p.k.). Tym samym "nie jest dopuszczalny wniosek o wznowienie postępowania z powodu bezwzględnych przyczyn odwoławczych, które mogą stanowić podstawę do wznowienia postępowania z urzędu (art. 542 § 3 k.p.k.)" (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 lutego 2013 r., sygn. akt III KO 87/12; podobne stanowisko wyraził Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 24 maja 2005 r., sygn. akt I KZP 5/05; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 kwietnia 2005 r., sygn. akt II KO 59/04; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 lutego 2010 r., sygn. akt V KO 115/09; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2018 r., sygn. akt III KO 105/17).

Odnosząc powyższe rozważania na grunt przedmiotowej sprawy wskazać należy, że wnosząc o wznowienie postępowania zakończonego postanowieniem z dnia 28 listopada 2019 roku, sygn. akt II DSI 42/19 wnioskodawczynie nie wykazała istnienia żadnej z ustawowych przesłanek wznowienia postępowania. Wnioskodawczynie wnosząc o wznowienie postępowania zakończonego

postanowieniem z dnia 28 listopada 2019 roku, sygn. akt II DSI 42/19 odwołała się do uchybienia proceduralnego określonego w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Swoje stanowisko wnioskodawczynie uzasadniła faktem, że w dniu 22 lipca 2021 r. ETPCz rozpoznając sprawę 43447/19 wydał wyrok, w którym orzekł, że sędziowie Izby Dyscyplinarnej nie mają statusu sędziów, a więc stronie nie zapewniono prawa do uczciwego i rzetelnego procesu w rozumieniu art. 6 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka.

Orzeczenie, na które powołuje się wnioskodawczynie, w żadnym jednak wypadku nie stanowi podstawy dla podważenia statusu sędziów Rzeczypospolitej Polskiej. Treść Wyroku ETPCz nie może prowadzić do podważania istnienia fundamentalnych norm konstytucyjnych Rzeczypospolitej Polskiej, czy też pomijania zakresu obowiązywania polskich ustaw, istnienia prerogatywy Prezydenta i orzeczeń polskiego Trybunału Konstytucyjnego, które mają moc powszechnie obowiązującą i są ostateczne. Wyrok ten wiąże wyłącznie strony sprawy. Aktualnie toczy się przed Trybunałem Konstytucyjnym postępowanie o sygn. akt K 7/21 z wniosku Prokuratora Generalnego o stwierdzenie, że: art. 6 ust. 1 zdanie pierwsze Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmienionej Protokolarni nr 3, 5, 8 oraz uzupełnionej Protokołem nr 2 (Dz. U. z 1993 r., Nr 61, poz. 284), w zakresie, w jakim:

- upoważnia Europejski Trybunał Praw Człowieka do wykreowania, na gruncie prawa krajowego, podlegającego ochronie sądowej prawa podmiotowego sędziego do zajmowania funkcji administracyjnej w strukturze organizacyjnej sądownictwa powszechnego Rzeczypospolitej Polskiej, jest niezgodny z art. 8 ust. 1, art 89 ust. 1 pkt 2 i art. 176 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej;
- zawarta w tym przepisie przesłanka „sąd ustanowiony ustawą” nie uwzględnia, będących podstawą ustanowienia sądu, powszechnie obowiązujących przepisów Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz ustaw, a także ostatecznych i powszechnie obowiązujących wyroków polskiego Trybunału Konstytucyjnego, jest niezgodny z art 89 ust. 1 pkt 2, art. 176 ust. 2, art. 179 w zw. z art. 187 ust. 1 w zw. z art. 187 ust. 4 oraz z art. 190 ust. 1 Konstytucji RP;

- dopuszcza dokonywanie przez sądy krajowe lub międzynarodowe wiążącej oceny zgodności z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej i rzeczoną Konwencją ustaw dotyczących ustroju sądownictwa, właściwości sądów oraz ustawy dotyczącej Krajowej Rady Sądownictwa, by w ten sposób ustalić spełnienie przesłanki „sądu ustanowionego ustawą”,

jest niezgodny z art. 188 pkt 1 Konstytucji RP. Tym samym podważona została zgodność z Konstytucją RP przepisu art. 6 ust 1 Konwencji.

Odnosząc się do twierdzenia wnioskodawczyni, że Sąd Najwyższy w składzie wydającym orzeczenie był nienależycie obsadzony, bowiem sędziowie Izby Dyscyplinarnej nie mają statusu sędziów, wskazać należy, że sędziowie Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego zostali powołani zgodnie z obowiązującym prawem, zaś odsunięcie sędziego od orzekania może nastąpić tylko w sposób określony w Konstytucji (szerzej na ten temat patrz uchwała SN z dnia 10 kwietnia 2019 r., sygn. akt II DSI 54/18).

Ponadto, wniosek o wznowienie postępowania okazał się niedopuszczalny z mocy ustawy również z innych przyczyn. Przez postępowanie zakończone orzeczeniem Sądu Najwyższego, o którym mowa w art. 544 § 2 k.p.k., należy rozumieć jedynie postępowanie, które co do *meritum* zakończyło się przed Sądem Najwyższym. Nie jest orzeczeniem kończącym postępowanie karne, o jakim mowa w art. 544 § 1 i 2 k.p.k., orzeczenie Sądu Najwyższego, którym sąd ten oddalił kasację. (zob. postanowienie SN z 12 kwietnia 2001 r., III KO 53/99, OSNKW 2001, z. 7-8, poz. 87; postanowienie SN z 27 czerwca 2001 r., III KO 115/00, OSNKW 2001, z. 9-10, poz. 83). W powyższym układzie procesowym prawomocnym orzeczeniem kończącym postępowanie jest orzeczenie sądu odwoławczego, nie zaś postanowienie o oddaleniu kasacji.

Sąd zwraca również uwagę, że faktem znanym Sądowi z urzędu, jest to, że K. S. skreślony został z listy adwokatów. Okoliczność ta ma wpływ na ocenę istnienia legitymacji procesowej sądów korporacyjnych do rozpoznania jego sprawy dyscyplinarnej, jako adwokata. Nie może być bowiem pociągnięta do odpowiedzialności dyscyplinarnej przed wskazanymi wyżej organami

korporacyjnymi samorządu adwokackiego osoba skreślona z listy adwokatów. Tym samym osobie takiej nie przysługuje legitymacja do inicjowania postępowania dyscyplinarnego także w drodze nadzwyczajnych środków zaskarżenia. Podstawę do skreślenia K. S. z listy adwokatów było prawomocne orzeczenie Sądu Dyscyplinarnego Izby Adwokackiej w W. z 15 listopada 2018 r., sygn. [...], którym wymierzono mu karę wydalenia z adwokatury, wykonane następnie uchwałą organu samorządu adwokackiego.

Konkludując, wobec takiego orzeczenia nie ma więc możliwości zastosowania nadzwyczajnego środka zaskarżenia, jakim jest wniosek o wznowienie postępowania, co uzasadniało stwierdzenie, iż w sprawie nie ujawniono podstaw do wznowienia postępowania z urzędu.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.